

volné verše

ondřej hanus

volné verše

host ReX 23

Básně z let 2009—2017

© Ondřej Hanus, 2017
© Host — vydavatelství, s. r. o.
ISBN 978-80-7577-188-9

„...je divné
uvidět náhle prostorem těkat,
co mívalo vazby“
Rilke

„Spasen budu už jen láskou ke kocourům.“
Hrabal

„Hoch košilatý zkouší tu krákat...“
Master's Hammer

nelegie

I

každý si vytváří svou vlastní nesmrtelnost
svůj vlastní mýtus proti umírání
vždyť není možné umřít, dokud mluvím, dokud
si přivlastňuji to, co není mé
a mé není nic méně nežli řeč, je snad
na světě větší útěchy? ten velký metafyzik
nesmrtelný ve vlastní smrtelnosti, poznal
jak chutná věčnost v samém středu ničeho
smrt, stejně jako láska, přežívá
jen v okouzlení, noví andělé, ne muži s esencí
ženy, ti praví, noví andělé
jsou v nesmrtelnosti, vždyť není možné umřít
dokud si říkám, že si ještě říkám

II

slovo mi spadlo do úst: Země nebude
zničena, všichni apokalyptici
s Henochem Snivcem v čele měli pravdu
konec se blíží, jenže konec není koncem
a žádný anděl není hrozný, ani ten
zapomenutý, který věděl o potopě
kořata, to jsou andělé, věčně živí
v podstatě určení, vždyť skrze něhu
všechno je stvořeno, a není anděla
který by neměl klín, a není člověka
který by neměl klín, a není boha
který by do nich nebyl vklíněn

III

udiven stojím před poznáním, za ním
ti, které jsem měl za nedotknutelné
jsou dotýkáni dnem — tak hnusná dna
tak hnusné apokryfy Ráje, hnusná služebnost
účelům, což není člověku umožněno
dát se jen sobě samému? ve smyslu štěstí
není ty, štěstí nezná druhého, protože
jím je, vždyť není třeba znát, čím jsme
znát — zlaté tele rozumu, ta hnusná služebnost
účelům — milovat je neznat, milovat je být
vstoupit, až není druhého
udiven stojím za poznáním, před ním
zbytečné apokryfy světa — padlí ať vstanou
vždyť druhý příchod se vyplnil prvním
a dno je čisté — dno je dnem, a noc také

IV

od daru k zásluze a zpátky stejnou cestou, po níž
se dochází až k zasvěcení ledu, tažné
úvratě přesypají smysly v uchopení
tím pohybem jsi zlákan, chceš se účastnit
jako bys ani nebyl pozorovatelem
tím odsouzencem k času, a tak zvedáš pohled
přehlížíš plynutí a překračuješ prostor
a to je zásluha, pak záchvěv z orných polí
a kdosi klečí, v nich, a sám — to vidíš sebe
a v sobě každého — když povstáváte
jsou ledy zasvěceny, vše je modlitbou
a to je dar — od daru k zásluze
a zpátky stejnou cestou, a čas už není

V

zátiší, místa za tichem, se plní sonátou
pro klarinet, když končí bílé noci, světlo
přepodstatnělí andělé, se poddá
mátožným rukám, zvoní to dlaní
přervané nitě snů si vpleteš do vlasů
jak kvítek šáronský, lilii v dolínách
bude-li voda, promění se v tóny
bude-li sedmihlasí, kdosi sestoupí
a vydá svědectví o neztracené hudbě
zlámané paprsky si složíš do vlasů
jsou jistá světla, jichž je povšimnuto
a jež se nesmí lámat po dopadu
ta světla, světla bílých nocí, plní
zátiší, místa za tichem, když křišťálové
sonáty pro klarinet preludují věčnost

smrt, ta nejnespravedlivější, obrůstá
 mečíky, kolem její hlavy poletují
 vážky, na klíně chová nenarozené
 viděl jsem, jak si do řas vplétá žíly
 vyrvané z bezmocných a nepokojných
 jak hoduje, jak chlemtá supí krev
 viděl jsem, jak se její břicho plní
 prázdnotou, takže nikdy není sytá
 prázdnotou člověka, když sklání hlavu
 viděl jsem její ruce, byly krásné
 pod nehty měla zlato, v dlaních vodu
 zápěstí ovinutá hedvábím
 seděla v trávě, obklopená hmyzem
 vlasy jí obléaly vážky, chodidla
 jí obrůstaly mečíky, pak vstala
 popošla k potoku a poklekla
 sepjala ruce, krásné ruce smrti
 takže se voda, kterou měla v dlaních, vylila
 do vody, kterou svírá v dlaních země

pak zaříkáváš oheň, stíny na hladinách
 každá z nich vykazuje jiný stupeň šedi
 vždycky jsem podvědomě stranil ohni
 asi že také dýchá, že je živý, že mi
 vás tolik připomíná, meče archandělů
 ohni, ty pohane a soudce krve, nejsi
 křtěn ani vodou, ani Duchem Svatým
 tvé volání se nerozléhá pouští
 a přece, zachvátíš-li keř či člověka
 kdokoli z moudrých propůjčí ti tělo
 a popelem se změní v jiný stupeň
 šedi — tak oheň převrátí a propne
 skutečnost v dojem zaslechnutého
 když těsně nad hranicí vnímatelna
 ozve se zaříkání vzešlé ze dna
 šed' spálena a nad hladiny vyvstal
z paprsků hmoty poskládaný krystal

branická

I

NA BENDOVĚ POLI

z oken si koukáme do oken, naproti
stará paní vleče manžela
do vany, má černou skvrnu pod okem
a nejspíš i zlomený obratel a
hlas

Braník je plný opilců, bláznů, bezdomovců a
šeříků, *kdy to hodláte dodělat?*
křičí na chlapa, chlap
neslyší, a jako by žral žízalu, krmí se
tlustou cigaretou

je tady zapomenutý antikvariát, paní
co má všechno na světě, úplně
všechno, vážně, úplně, úplně všechno
normálního člověka aby tady
pohledal, a najednou jim všem tykáš

ten nápis otřískal čas, ale nutkání mít
všechno řádně pojmenováno zvítězilo, nápis
vrátili, NA BENDOVĚ POLI, stojí tam
hrdě, asi pět metrů nad
zhaslou lucernou reliéfního havíře

neustále tu houkají sirény a alarmy, ale
žádní sýčci, a proč by taky?
na Braníku se zásadně neumírá, jen krade
a dva kocouři koukají z okna a mají
z nás všech nejvíc rozumu

II

STARÁ CESTA

nikam vás nedovede, natožpak
k sobě samému, to je jen
hloupá věta, kterou si vymysleli básníci, aby
měli důvod chlastat a podvádět a naoko se
trápit, jako že to tajemství odhalí, zveršují, zveřejní

není to k přečtení, není to
k zapsání, není to k opentlení ani
k přečmárání, je to jen život, prostý
jako sponové sloveso, jako
nechvástavé přirovnání

nahoru je světlo, dolů už tma, zábradlí
nás neudrží, neseme příliš těžká
břemena minulosti, jenže
snadná pomoc při bolavé paměti:
zábradlí netřeba a zem nás unese

když mi tvůj bratr řekl o rorýsech, přišlo
mi to jako krásná metafora, bohužel už nevím
čeho, ale není pochyb o tom, že něčeho znepokojivě
povědomého, takový ten pocit, jako když uvidíš
hřbet, který znáš z domácí knihovny už od dětství

III

MEZIVRŠÍ

žádné vrchy tam nejsou, ale zato jsou
dva, a mezi nimi je prázdno, ale zato
dokonale oslovené, jenže
co se slovem, kterému
je rozumět? zmizí mezi zuby

a někde tam bude vinohrad, protože
dvě ulice ho mají v názvu, *Pod*
a *Nad* ním, ale na Braníku se
stejně pije jenom paměť, spousta
paměti, pámbu by se v ní utopil

jenže je třeba přestat chlastat, přestat
si típat cigára o čelo, přestat
vyskakovat z jedoucích aut, přestat
si vypíjet z hlavy strach, přestat
s přestáváním a konečně přestat

IV

BRANICKÉ SKÁLY

když se dáš od bordelu Starou cestou
nahoru, vlezeš Branickým skalám
na záda, pak projdi lesem, nejlíp ve
tmě, protože pod stromy tam roste
strach, a postav se čelem k Vltavě

jednou z těch skal skočím, ale možná ne, to
podle toho, jestli se mi bude chtít umřít, jenže
to mně se poslední dobou ani
nechce, možná se tam půjdeme
jen osahávat a koukat na tramvaje

V

BRANICKÁ

*dlouhá jak tejden, řekla bys a měla
bys pravdu, jak tejden, kdy se
člověk rozloučí se sebelítostí
podívá se na sebe do papíru a velmi opatrně se
usměje*

**nádraží
Holešovice**

I

*šedý kocour mě posadil na černého geparda
a zachránil mě tak před hadem ve skleníku*

první verš rozhodne
holešovickým podchodem zpátky do Matky
vzduchotěsný spánek vyprávění plodí zarudlé mikronarativy
věc je ekfrází esence a esence je ekfrází Boha
toto je poslední uplatnění hmoty
a láhev vodky je matčin prs
nevědomí je močopudné jako šťovík
loukou neslyšně běží smečka šedých kocourů
pevné pohledy a tlamy pootevřené v očekávání
všechno je trochu menší než se zdá
syntax byla definitivně prohlášena za urážku na jazyce
a sen je to jediné co nelze ironizovat
takže lebku ti čistě proráží vhodně zvolený rampouch
a ty šetříš dechem někdo jiný ho bude potřebovat
jenže to nezjistíš dokud to nezjistíš

II

*na zemi je potopa někteří lidé zemřou
jiní se promění v ryby a další zase v anděly*

ze všech sluncí má smysl jen to březnové
připomíná řitní otvor nebo kedluben
z cigarety mají smysl jen první tři šluky
na holešovickém nádraží kusovky po čtyřech korunách
zase jsem dítě
a vraždím motýly a drůbež
zase dospívám
a masturbuji nad reklamou na podprsenky
na zadní straně Vlasty nebo Květů nebo kdoví
zatímco ostatní s napětím sledují co ze mě vyroste
sedneš si doprostřed a závory začnou hořet přáteli
lehneš si a začneš hořet sám
pod sebou černou kůži a za hlavou stín Matky
proč jsi měla dřív tatínka než mě
jak tuhle zradu přechlastat

III

*všude okolo je moře trampolín skáču na nich
a nemůžu se zastavit*

toto je únik nikoli pátrání
toto je otvor vedoucí k prvním dveřím
předběžná pitva vsazená kladivem do jazyka
kdo bude loupat omítku toho sežere můra
kdo si sáhne do rozkroku pozná strašlivou absenci
představuju si vás nahou paní doktorko
nakreslím kolem vás kruh
jsem sběratel chybných úkonů
probourat závoru je nemožné
ukázkový výsek ze zapomenutého masa
shoda přísudku s prdelí
mířící prst začíná spojovat nesouvislé body
dlaň se mění v tučnou řeznickou vagínu
chlebem ji neucpeš masem ji zadávíš
toto je pátrání nikoli únik

IV

tělo je vrstva mojí mysli a ta je slupkou mé duše

neboj maminko on jí doroste
proč jí řežete do ucha a pojď se koukat na Večerníček
paměť začíná tam kde končí obraznost
ze strachu se nevylížeš z úzkosti se nevylížeš
co si schováš do kapsy to najdeš pod polštářem
naložený v bažině jako skrčencový utopenec
tvým novým přítelem je obří díra v chodidle
sem patří cokoli a tak vám nosím sny jako květiny
krajiny které jsem nikdy neviděl
ženy kterých jsem se nikdy nedotkl
ženy které si mě kus urvaly
a teď si dorůstej ty zasranej malej potrate
úzkost je díra
úzkost je trvalka
úzkost je neochočená kočka

V

*hrají nějakou hru přede mnou stojí tři postavy
prostřední se představí jako smrt*

chtělo to naříznout
mělo se to prokopnout
muselo se to nastříhnout
aby se vyvalilo a smrdělo
to vrásčité nemluvně paměti
aby se strčilo pod nůž
a rozneslo na příslušné cizí stoly
maminko mělas mě potratit
co já teď tady teprve dnes doopravdy dítětem
všechno je trochu větší než se zdá
chtělo to zaříznout
mělo se to vyrvat
muselo se to jednou
muselo se to dvakrát
muselo se to třikrát narodit

VI

*není pravda že sem přicházíme žít
jenom zde spíme jenom zde sníme*

jako se luk napíná jen z jedné strany
kdežto z druhé se láme
tak do snů se vstupuje jen v prochcaném dětském pyžamu
a vzpomínky hlídá matečný arachnid vědomí
krizová výprava do země za vagínou
hřebelcování systematického masa
známý stín vržený neznámým tělem
děloha je nejlepší přítel člověka
avšak není strašnějšího údělu než stát se synem
doživotní hra na třetího
agresivní morfologie nechápavých palců
budiž posvěcena rituální nečistota dětství
tětiva tuhne jako zasolený pupečník
luk se z jedné strany napíná až k ochabnutí
a z druhé jej láme nedětská ruka

VII

vzali jste nám barák vezmeme vám město

zatímco sebelítost uplatňovala své cestní právo
spustil se mimoděložní pohon
sdružený živel případku a projekce
nikoli aby ale protože
nikoli ale ale kvantová menstruace výčitek
útržky snů v limbu předvědomí
zcizené jako podíl na mateřství
podzemní ještěr deklinuje vaječníky
jazyk plazí středem
u nás v hlavě se tomu říká zrada
masturbace prohlubuje absenci
akcesorní významy vydávají počet
kam se nedohlédne tam se probrečí
bezchybné salto do plodové vody
vzali jste nám dělohu vezmeme vám svět

VIII

jsem na horách mám sex s Terezou a Markem

šedý kocour se zastavuje vždy až za propastí
plnou pečlivě orchestrovaných zapomínek
trvale svolný k nesymbolické kastraci privilegovaných
únik nabývá účinku ke dni útěku
útěk nabývá účinku ke dni útoku
obojí je obojí
běžec neběžec živec neživec
zrychlený jazyk zpomaluje svět
stín začíná tam kde končí matka
ústřel paměti podchycený tápajícím ukazováčkem
sálající hermetickým patosem dětství
přesahy získávají status dekorací
objekt je střežen psem subjekt je střežen kocourem
nesymbolický kastrát na mě křičí ze sna
že život se dá prosrát nebo promrdat

IX

*Lucie spí na chatě pod peřinou
na které spí obrovští sršáni*

analýza je nepřítel státu
dítě je tvořeno proteinem a pádovou koncovkou
když není kam uhnout je třeba se propadnout
dosycení je nepřičetně dostupná děvka
lyrika je prdel přistižená při činu
toto je útok nikoli útěk
toto je pomsta na bezmoci dětství
toto je pochodeň zapálená proti paměti
nechť mi ctihodné metafory vyližou sítnici
co si strčíš do jazyka to najdeš pod peřinou
had ve skleníku se živí bezuzdnou sebekonstrukcí
dále jen jako šedý kocour
kdo chce spát pod peřinou ať si sedne
kdo chce vyhladovět bezmoc ať rodí maso
kdo chce přeskočit propast ať se zastaví

X

možná že život je jen sen a na konci vede cesta ven

všechno je právě tak směšné jak se zdá příteli
z nosu ti kape ústřední motiv
závora je nastřižena jako hráz
mikronarativ se hroutí v pointu
na koho ukážeš ten přijde na řadu
některé linie podléhají zkáze a jiné syntéze
kdes nechal sen tam najdeš infinitiv
hra na třetího nemá vítěze
mířící prst se ztrácí v dlani
nesouvislé body se hroutí v obrys
smečka šedých kocourů se neslyšně blíží
příští stanice
nádrazí Holešovice
v podchodu hoří pochodně
a poslední verš rozhodne

svítáníčko

I

dvacet dva čtyřicet šest
hodina mezi kotětem a kocourem
hodina mezi lárýní a smrtholkou
hodina mezi nohama

a tu se do tebe propadne
rovnou z nebe ještě páchnoucí od skutků
a obleče si tě jako čubčí abstraktum
Paní Bůh

až se ti huba protočí jak koňské aleluja
a čelem se prořízne třetí oko
a jako chodící jeskyně dunivě zařičíš

nasrat na veškerá usebrání
tady jsem a bičuj mě skutečností
než nám ty kurvy zase vnutí život

II

vymaluju ti na vrata
svůj rostoucí odpor k textu a člověku
Paní Bože otevřená zlomenino
pokouším se tě vyčasovat

cpu se ti mezi žebra jako zduřelé svědomí
jsem útočné víry a zlého lexika
vměstnaný do dutiny světa
jako dítě do těchto podebraných dnů

vkládám do tebe své prsty a sny
naše periferní noc není normována
visí nám pod stolem jako žíznavý netopýr

této noci na tvé síti spustím slovo
a proto vyjed' na hlubinu a čekej
na konci noci se obořím a vyznám

III

uprostřed lesa roste pohlaví
a z uší žalmů kapou vokativy
den má své usnesení
a započte mé kosti proti času

a ty mě přeskočíš jak povolená šlacha
ustálená přítěž tohoto věku
stažená uzda pod jazykem
tato propachtovaná buničina

pojd' se mnou tam kde se nemluví
vždyť nejsi archiv naděje ale hrůzy
a ochočená úzkost je strašlivě silný soumar

šílený vlastní vahou a divokostí
napříště se probudím přímo v tobě
a nebudu tě obcházet ženami

přichází Syn Klevetník a říká
 krucifix nedoručíme
 neboť do modlitby vstupujeme nazí
 kdežto z modlitby stoupáme obnaženi

a proto každodenně do neúplné tmy
 vyrýváš heretický kruh
 a zatímco palpituješ neslýchané trocheje
 počítáš na stropě distinktivní krysy

avšak nejlépe je halucinovat po ránu
 za silných odvykacích stavů
 kdy odpor k textu už nejde ani vyslabikovat

a proto veškerá láska je metanarativ
 a proto není tětivy kde není terče
 a proto je nedůstojné psát básně po třicítce

syn Klevetník dále praví
 toto není matka neboť toto je skutečnost
 každé slovo je pouhou množinou slov ostatních
 a jen jedno je z tohoto kruhu vyňato

láskou se dopouštíme dostředivé abstrakce
 zatímco smrt nám leze na záda
 s potěhem kleštěného nadčasí
 a jen jediná je z tohoto kruhu vyňata

příchozí dosud klečí u svítání
 jak spása na spadáných hábitech prázdna
 a jen jediný je z tohoto kruhu vyňat

neboť toto je skutečnost a nikoli útěcha
 neboť toto je skutečnost a nikoli paradox
 neboť toto je skutečnost a nikoli skutečnost

VI

syn Klevetník končí svou řeč
člověk toto já ve stavu pokusu
člověk tato bezprstá překlenovací náruč
člověk tato chybná interpunkce dějin

nejméně se mi podobá vždy v čase jehňat
dosmrtně zavalený křížovým zpětvzetím
až po kolena v církvi autoreference
neudolatelný jako oheň v díře

Matko vyřízni tento maligní národ
mečem úst svých
neboť člověk je jeskyně nesmíření

pryč z této zahrady mramorových hoven
páchnoucích rekurzí a žabomyšinou
odevzdej jazyk člověče

VII

se svítáním přichází Třetí
tato příkladná množina smíření
přichází naposledy první a opakuje zapomenuté
žádný anděl není hrozný

vylévá se do skutečné nepřítomnosti
která je poslední útěchou této noci
poslední nepropustnou dlaní
posledním shromaždištěm světél

Třetí bytuje pod svědomím
nikdy už nebude stačit
pouhá stolní nadosobnost

všechno
nebo
nůž

VIII

Třetí hovoří

hledat útěchu ve skutečnosti

je jako vyškrabávat život z deverbativ

znečištění veřejného prostoru mlčením

v básni a víře se z člověka stává nasciturus

neživot nadaný právem na bezpráví

vždyť poezie není než útrpná morální fixace

a víra je smlouva k tíži Třetího

jakožto nepominutelní dědicové jazyka

to jest největšího selhání lidstva

budeme skládat účty z každé koncovky

všechno

nebo

noc

IX

Třetí končí svou řeč

sny jsou věci bez pána

nezcizitelné světlem

nezničitelné svědomím

modlitby jsou věci

ztracené opuštěné a skryté

nezcizitelné tmou

nezničitelné vědomím

vyjdi z této zápůrčí noci

jako z matky

svlečený z textu

všechno

nebo

všechno

X

sny se dají zaspát nebo zapsat
a proto jsou korunami modliteb
kdežto člověk je jen samá samota
a žádná shůrydanost

člověku zbývá jen člověk
a synchronicita
tato Bohem schválená náhoda
a mně zbývá jen tato modlitba

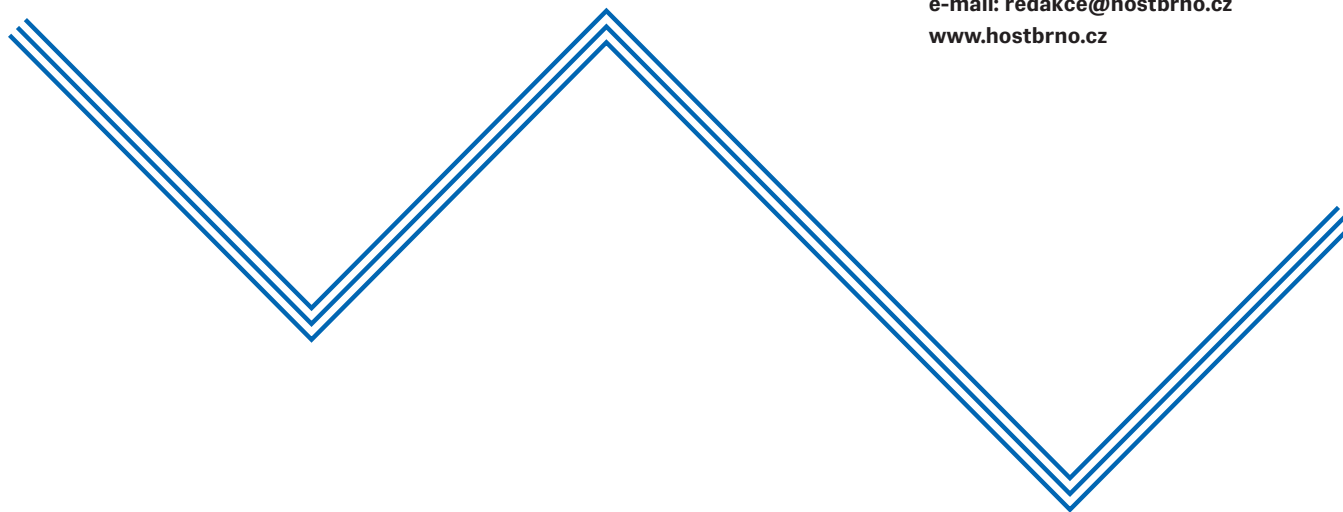
odkažte mi svůj pokoj
svůj pokoj mi dejte
dejte mi pokoj s poezií

je dvacet dva čtyřicet šest
a proto končím svoji řeč a škrtnám obsah
a všechno co jsem měl jsem právě dopsal

Obsah

nelegie	9
branická	19
nádraží Holešovice	29
svítáníčko	73

ondřej hanus

volné verše

Odpovědný redaktor Martin Stöhr
Jazyková redaktorka Dagmar Procházková
Typograficky upravil a písmem Vegan
vysázel Martin T. Pecina
Tisk a knihařské zpracování
Nějaká tiskárna, s. r. o.
Vydal Host — vydavatelství, s. r. o.
Radlas 5, 602 00 Brno, tel.: 545 212 747
roku 2017 jako svou 1369. publikaci
První vydání. Počet stran 60
e-mail: redakce@hostbrno.cz
www.hostbrno.cz

